

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.252.2026

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan

Włodzimierz Czarzasty

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 16707 Pana posła Tadeusza Tomaszewskiego, w sprawie planowanych zmian w systemie pomocy społecznej oraz odejścia od koncepcji deinstytucjonalizacji domów pomocy społecznej, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Celem projektu ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw, wpisanego do Wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów pod numerem UD315, jest zainicjowanie reformy ukierunkowanej na zwiększenie dostępności i jakości usług społecznych, poprawę efektywności działań pomocowych oraz zapewnienie skuteczniejszych i lepiej skoordynowanych form wsparcia dla osób i rodzin wymagających wsparcia.

Bezpośrednią przyczyną podjęcia prac legislacyjnych jest konieczność dostosowania przepisów ustawy o pomocy społecznej do aktualnych wyzwań, w tym potrzeb wynikających z procesu rozwoju usług, rozwoju mieszkalnictwa wspomagane i środowiskowych form wsparcia.

Całość aktualnych działań w obszarze polityki społecznej, zwłaszcza w sferze rozwoju usług społecznych, podejmowanych jest przy uwzględnieniu idei deinstytucjonalizacji. Jest to podejście przyjęte zarówno na szczeblu ogólnoeuropejskim, w licznych inicjatywach Unii Europejskiej o wymiarze społecznym, jak również od lat obecne w polskiej polityce społecznej, w planowanych i wdrażanych rozwiązaniach z zakresu zabezpieczenia społecznego, rozwoju usług społecznych i wsparcia osób najbardziej potrzebujących pomocy w codziennym funkcjonowaniu.

Koncepcja ta, rozumiana jest jako dążenie do zapewnienia różnych możliwości i form opieki jak najbliższej środowiska osoby będącej ich beneficjentką lub beneficjentem. Zakłada również zapewnienie prawa wyboru i prawa do niezależnego życia w środowisku znanym osobom korzystającym ze wsparcia tak długo, jak będą sobie tego życzyły i będą do tego zdolne w zakresie psychicznym, fizycznym i intelektualnym.

Projekt ustawy stanowi odpowiedź między innymi na postulaty od lat zgłaszane przez stronę społeczną i przedstawicieli samorządów wszystkich szczebli. Proponowane rozwiązania uwzględniają też wnioski przedstawione m.in. w raportach Najwyższej Izby Kontroli, wystąpieniach generalnych i stanowiskach Rzecznika Praw Obywatelskich oraz Rzecznika Praw Dziecka. Wypracowane rozwiązania są także efektem prac Zespołu do spraw reformy systemu pomocy społecznej powołanego jako organ opiniodawczo-doradczy Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, w skład którego weszli zarówno eksperci jak i praktycy zajmujący się obszarem pomocy społecznej.

Projektowane przepisy nie ograniczają działalności domów pomocy społecznej. Istotnym elementem reformy systemu pomocy społecznej są kwestie związane z rozwijaniem usług

środowiskowych, w tym z rozwojem mieszkalnictwa. Projekt ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw zawiera wymóg zaproponowania osobie potrzebującej wsparcia – najpierw usług w jej środowisku lokalnym (włącznie z mieszkaniem wspomagającym) przed ewentualnym skierowaniem do domu pomocy społecznej. Zmiana ta ma spowodować rozwój usług środowiskowych, jednak nie prowadzi do wyeliminowania domów pomocy społecznej z systemu wsparcia.

Zwracam szczególną uwagę na fakt, że ostateczny kształt projektowanych przepisów zależy od dalszych etapów procesu legislacyjnego. Zakończony został pierwszy etap konsultacji publicznych projektu, trwa analiza zebranych opinii i na dalszych etapach będą komunikowane ewentualne zmiany wynikające z uwzględnienia zgłoszonych propozycji.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Katarzyna Nowakowska

Podsekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/